

[Energiministeren]

se af den mest effektive teknologi og den mest optimale adfærd. Projektet er nu inde i en forsøgsfase, hvor effekten af en række forskellige virkemidler vil blive vurderet. Disse forsøg er igangsat i boligsektoren og i den offentlige sektor og vil fremover også omfatte industrien samt handels- og servicesektoren. De første resultater forventes at foreligge i løbet af efteråret 1989. Regeringen er indstillet på at fremkomme med konkrete forslag, så snart der gennem projektet er tilvejebragt en tilstrækkelig belysning af de forskellige handlingsmuligheder.

Regeringen finder det i den sammenhæng tilfredsstillende, at elselskaberne selv har taget en række initiativer inden for besparelsesområdet: tidsdifferentierede tariffer, konsulenttjeneste over for erhvervslivet og offentlige brugere, forøget teknologisk udviklingsindsats samt nye finansieringsformer, især tredjepartsfinansiering. Det er væsentligt, at elsektoren fortsætter og forstærker denne indsats, således at der fremtidig kan sikres en tilstrækkelig elforsyning på grundlag af en økonomisk og miljømæssigt optimal balance mellem kapacitetsudbygninger og elbesparelser.

En væsentlig mulighed for besparelser i elforbruget er gennem en teknologisk udvikling at tilvejebringe mere effektivt udstyr. For at stimulere denne udvikling har regeringen som første led i fastsættelsen af fremtidige krav til elforbrugende udstyr truffet beslutning om iværksættelse af en mærkningsordning for energiforbrugende apparater m.v. Fremover må det undersøges, om forbrugsbegrænsende normer for apparater og maskiner vil kunne være et hensigtsmæssigt styringsmiddel.

4. El- og varmeplanlægning

Ud fra såvel samfundsøkonomiske som miljømæssige hensyn er det afgørende, at der sker en betydelig bedre udnyttelse af de kollektive forsyningssystemer, end tilfældet er i dag. Der må samtidig udvises tilbageholdenhed over for større nyinvesteringer i netudvidelser på varmemarkeder med lav rentabilitet.

En væsentlig forudsætning herfor vil være en forstærket indsats for at øge tilslutningen til de kollektive forsyningssystemer.

Udbygningen med samproduktion af el og varme er ligeledes af afgørende betydning for en bedre udnyttelse af forsyningssystemerne. Ikke mindst i forbindelse med den decentrale

kraftvarmeudbygning er det vigtigt, at forsyningsselskaberne indgår i et samarbejde for at finde de mest velegnede organisationsformer for udbygningen.

Et meget vigtigt bidrag til en øget samproduktion af el og varme vil komme som resultat af den udbygning med decentral kraftvarme, der nu gennemføres som led i eludbygningsaftalen fra 1986. Hensigten med det aftalte forsøgs- og demonstrationsprogram på 80-100 MW er en afprøvning af alle væsentlige indenlandske ressourcer og af en række forskellige teknologier. Der er allerede nu godkendt syv værker baseret på gas, halm og affald, som forventes iværksat i perioden 1988-90. For den øvrige del af programmet har elselskaberne udarbejdet projekter, der mere end udfylder ovennævnte ramme.

Også uden for elværksregi synes der at være gode muligheder for at fremme samproduktion af el og varme. Der er således i privat regi godkendt seks decentrale kraftvarmeanlæg baserede på naturgas med en samlet effekt på 11 MW.

Endelig viser en undersøgelse, som Energi ministeriet har gennemført, at der findes et betydeligt potentiale for en videre udbygning med samproduktion i industrien under forudsætning af, at der vil kunne tilvejebringes tilfredsstillende elafregningsregler.

Den decentrale kraftvarmeudbygning har lovende perspektiver. Samtidig er der naturligvis i den nuværende fase af forsøgsprogrammet betydelig usikkerhed om en række tekniske og økonomiske forhold, som er af væsentlig betydning for den samlede udbygnings omfang og karakter. Det er derfor væsentligt, at der i den kommende tid foretages en evaluering af de økonomiske og tekniske erfaringer fra forsøgs- og demonstrationsprogrammet med henblik på at styre udbygningen hen mod de projekter, som har vist sig bæredygtige i overensstemmelse med samfundsøkonomiske principper.

De foreløbige resultater tyder på, at decentrale kraftvarmeværker baseret på naturgas er såvel samfundsøkonomisk som privatøkonomisk rentable, hvilket også forventes at være tilfældet for anvendelse af affald. Med hensyn til halm er der kun et meget begrænset erfaringsgrundlag, som peger i retning af, at en økonomisk udnyttelse af halm i decentrale kraftvarmeværker alene vil kunne være en mulighed i større værker. Naturgas må derfor forventes at